

Föreskrifter om ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125) om medicinska krav för innehav av körkort m.m.;

TSFS 20[År]:[Nr]

Utkom från trycket
den [Välj ett datum]

beslutade den [Välj ett datum].

VÄGTRAFIK

Transportstyrelsen föreskriver med stöd av 8 kap. 1 och 6 §§ körkortsförordningen (1998:980) och 8 kap. 2 § taxitrafikförordningen (2012:238) i fråga om styrelsens föreskrifter (TSFS 2010:125) om medicinska krav för innehav av körkort m.m.

dels att 12 och 13 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 7 kap. 3 §, 8 kap. 3 §, 15 kap. 5 § och 17 kap. 5 §¹ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya kapitel, 12 och 13 kap. av följande lydelse, samt beslutar följande allmänna råd.

7 kap.

3 § Vid Parkinsons sjukdom och särskilt vid behandling med dopaminagonister, ska risken för insomning vid körning av motordrivet fordon särskilt beaktas och bedömas enligt 12 kap. 7 §.

8 kap.

3 § Epileptiskt anfall som provocerats av intag av substanser eller av abstinens ska i neurologiskt avseende bedömas enligt detta kapitel. Vid beroende av substanser som påverkar förmågan att köra motordrivna fordon ska bedömning även göras med utgångspunkt i 12 kap. Det gäller även vid andra diagnoser och tillstånd som omfattas av 12 kap.

Vid sådana anfall som avses i första stycket ökar kravet på säkerställd nykterhet, även om förutsättningarna i 12 kap. inte uppfylls.

¹ Enligt ändringsföreskrift TSFS 2024:65 som kommer träda ikraft den 1 februari 2025.

12 kap. Bruk av substanser som påverkar förmågan att köra motordrivet fordon

Inledande bestämmelser

1 § Detta kapitel gäller bruk av

1. alkohol,
2. psykoaktiva substanser, och
3. läkemedel som inte är av psykoaktivt slag.

Exempel på sådana psykoaktiva substanser som avses i första stycket 2 är opioider, amfetamin, kokain, cannabis, hallucinogener, nya psykoaktiva substanser, lustgas och flyktiga lösningsmedel samt narkotikaklassade läkemedel enligt Läkemedelverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika, förteckning II-V.

Definitioner

2 § I detta kapitel avses med

avhållsamhetsperiod tidsperiod där en person ska visa ett kontrollerat alkoholbruk eller styrka drogfrihet innan han eller hon får köra körkortspliktiga fordon,

beroende diagnosen beroende fastställd enligt ICD,

beroende i långvarig fullständig remission personen har de senaste 12 månaderna inte uppfyllt något kriterium för beroende, förutom kriteriet ”begär”. Personen ska dessutom ha avstått från alkohol och/eller varit drogfri under dessa 12 månader,

ICD kriteriebaserat system för diagnosklassifikation (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems),

LARO läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:1) om läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende,

psykoaktiva substanser omfattar andra psykoaktiva substanser än alkohol, nikotin och koffein. Även läkemedel av psykoaktivt slag omfattas,

skadligt användningsmönster diagnosen skadligt användningsmönster fastställd enligt ICD (den svenska motsvarigheten till harmful pattern of use),

skadligt bruk diagnosen skadligt bruk fastställd enligt ICD,

uppföljningsperiod tidsperiod vid pågående körkortsinnehav då personen ska visa ett fortsatt kontrollerat alkoholbruk eller styrka fortsatt drogfrihet.

Vilka medicinska tillstånd innebär att man inte får köra motordrivet fordon?

Alkohol

3 § En person med diagnosen alkoholberoende får inte ha behörigheterna AM, A1, A2, A, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, traktorkort eller taxiförarlegitimation.

En person med ett alkoholberoende i långvarig fullständig remission får dock ha behörigheterna i första stycket under förutsättning att remissionen kan styrkas genom ett läkarintyg. Dessutom krävs en uppföljningsperiod med läkarintyg enligt vad som framgår av 13 §.

4 § En person som har diagnosen skadligt bruk eller diagnosen skadligt användningsmönster, eller som har en överkonsumtion av alkohol som inte är tillfällig, får ha behörigheterna AM, A1, A2, A, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, traktorkort eller taxiförarlegitimation.

Däremot får personen inte ha någon av behörigheterna i första stycket om han eller hon utöver diagnosen skadligt bruk, diagnosen skadligt användningsmönster eller en överkonsumtion av alkohol som inte är tillfällig, dessutom har

1. bristande kontroll över alkoholkonsumtionen,
2. nedsättning av kognitiva funktioner, eller
3. alkoholabstinens eller behov av att dricka alkohol för att undvika abstinens.

Med överkonsumtion av alkohol som inte är tillfällig avses ett omfattande regelbundet intag av alkohol där provresultatet för någon av de biologiska alkoholmarkörerna CDT eller PEth vid upprepade tillfällen överskridit vedertagna gränsvärden för överkonsumtion.

Allmänna råd

Vid bedömning av om bristande kontroll över alkoholkonsumtionen enligt andra stycket 1 föreligger bör det beaktas om den höga alkoholkonsumtionen fortsätter trots att hälso- och sjukvården påtalat riskerna med denna, eller om avvikande beteende uppvisats, till exempel i form av nedsatt impuls kontroll eller aggressivitet.

Vid bedömning av kognitiva funktioner enligt andra stycket 2 bör nedsättning av omdöme, uppmärksamhet och visuospatial förmåga särskilt beaktas.

Exempel på symptom vid alkoholabstinens som bör beaktas enligt andra stycket 3 är oro, darrningar, svettningar, irritation och hallucinationer.

Provtagning med CDT eller PEth enligt tredje stycket bör göras upprepade gånger med minst fem veckors mellanrum inom ett års tid.

Psykoaktiva substanser

5 § En person som har någon av diagnoserna beroende, skadligt bruk eller skadligt användningsmönster av psykoaktiv substans som omfattas av 1 § 2 får inte ha behörigheterna AM, A1, A2, A, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, traktorkort eller taxiförarlegitimation.

En person som är i långvarig fullständig remission från ett beroende av någon av dessa substanser får dock ha behörigheterna enligt första stycket, under förutsättning att remissionen kan styrkas genom ett läkarintyg. Dessutom krävs en uppföljningsperiod med läkarintyg enligt vad som framgår av 15 §.

Läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende (LARO)

6 § En person som sedan minst 6 månader tillbaka är inskriven och deltar i LARO-program får, trots vad som anges i 5 § första stycket, ha behörigheterna AM, A1, A2, A, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, traktorkort eller taxiförarlegitimation. Detta under förutsättning att personen kan styrka att han eller hon deltar i LARO och visar följsamhet till behandlingen genom ett läkarintyg.

Läkarintyget ska även innehålla en bedömning av om prognosen för fortsatt deltagande och följsamhet till LARO är god.

Dessutom krävs uppföljning med villkor om läkarintyg enligt 16 eller 17 §§.

Allmänna råd

Vid bedömning av följsamhet till programmet bör drogfrihet inom ramen för den provtagning som sker i LARO-programmet samt deltagande i programmets aktiviteter beaktas.

Läkarordinerade läkemedel

7 § Regelbundet bruk av sådana substanser som anges i 1 § 2–3, som ordinerats av läkare och som inte omfattas av 5 §, ska prövas från trafiksäkerhetssynpunkt. Om bruket bedöms innebära en trafiksäkerhetsrisk, får personen inte ha behörigheterna AM, A1, A2, A, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, traktorkort eller taxiförarlegitimation.

Om bruket enligt första stycket inte bedöms innebära en trafiksäkerhetsrisk ska behov av uppföljning med villkor om läkarintyg bedömas mot bakgrund av förhållandena i det enskilda fallet.

Vid innehav av behörigheterna C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE eller taxiförarlegitimation, ska den ökade trafiksäkerhetsrisk som följer med sådant innehav beaktas.

Allmänna råd

Exempel på faktorer som bör beaktas när man bedömer behovet av uppföljning med villkor om läkarintyg enligt andra stycket, är den ordinerade doseringen, risken med ett eventuellt överskridande av den ordinerade doseringen, risken med ändrad dosering och risken vid ordination av flera läkemedel i kombination.

Vad krävs för att man ska få köra motordrivet fordon?

Alkohol

8 § En person med diagnosen alkoholberoende eller en person som omfattas av 4 § andra stycket kan, efter en avhållsamhetsperiod om 6 till 12 månader, få ha behörigheterna AM, A1, A2, A, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, traktorkort eller taxiförarlegitimation. Under avhållsamhetsperioden ska personen visa kontrollerat alkoholbruk i enlighet med 9 §.

Bedömning av avhållsamhetsperiodens längd ska göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Efter avhållsamhetsperioden krävs en uppföljningsperiod med villkor om läkarintyg enligt vad som framgår av 12 §.

Allmänna råd

Vid bedömning av avhållsamhetsperiodens längd bör tillståndets allvarlighetsgrad, förekomst av återfall och resultat av tidigare behandlingsinsatser beaktas.

9 § Med kontrollerat alkoholbruk avses att alkoholmarkören PEth ligger under vedertaget gränsvärde för överkonsumtion samt att provtagning visar att det inte förekommer sidobruk av psykoaktiva substanser som inte är läkarordinerade.

Även om personen har visat kontrollerat alkoholbruk genom godkända prover, kan det finnas andra uppgifter i det enskilda fallet som gör att alkoholbruket inte är att se som kontrollerat.

Kontrollerat alkoholbruk ska visas i enlighet med 20 och 22 §§.

Allmänna råd

Exempel på andra uppgifter som kan beaktas vid bedömning av kontrollerat alkoholbruk enligt andra stycket är omhändertagande enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m eller andra uppgifter om fylleri.

Psykoaktiva substanser

10 § Vid beroende, skadligt bruk eller skadligt användningsmönster av substanser som omfattas av 1 § 2 kan en person efter en avhållsamhetsperiod om 6 till 12 månader, få ha behörigheterna AM, A1, A2, A, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, traktorkort eller taxiförarlegitimation. Under avhållsamhetsperioden ska personen styrka drogfrihet i enlighet med vad som sägs i 21 och 22 §§. Med drogfrihet avses att personen styrkt att det inte förekommer bruk av den substans som omfattas av diagnosen. Dessutom ska provtagning styrka att det inte förekommer sidobruk av andra psykoaktiva substanser som inte är läkarordinerade eller överkonsumtion av alkohol.

Även om personen har styrkt drogfrihet genom godkända prover, kan det finnas andra uppgifter i det enskilda fallet som gör att drogfrihet inte är att ses som styrkt.

Bedömning av avhållsamhetsperiodens längd ska göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Efter avhållsamhetsperioden krävs en uppföljningsperiod med villkor om läkarintyg enligt vad som framgår av 14 §.

Allmänna råd

Exempel på andra uppgifter som kan beaktas vid bedömningen av drogfrihet enligt andra stycket är omhändertagande enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m eller andra uppgifter om fylleri.

Vid bedömning av avhållsamhetsperiodens längd bör tillståndets allvarlighetsgrad, förekomst av återfall och resultat av tidigare behandlingsinsatser beaktas.

Avhållsamhet under olika former av tvång

11 § I situationerna i 1–6 gäller att avhållsamhetsperioden fastställd enligt 8 § och 10 § kan påbörjas först efter tiden för frigivning, utskrivning eller avslutad övervakning.

1. Vistelse med stöd av fängelselagen (2010:610).

2. Övervakning enligt lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll.

3. Vård vid institutionen för vilken Statens institutionsstyrelse (SiS) är central förvaltningsmyndighet.

4. Vård enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.

5. Vård enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.

6. Motsvarande vistelse eller vård.

Om längre avhållsamhetsperiod än 6 månader krävs, kan kontrollerat alkoholbruk, och/eller drogfrihet under vistelse-, vård- och övervakningstiden tillgodoses. Perioden efter frigivning, utskrivning eller avslutad övervakning ska dock uppgå till minst 6 månader.

Villkorlig frigivning enligt 26 kap. 6 § brottsbalken är att anse som frigivning enligt denna paragraf.

Allmänna råd

Motsvarande vistelse eller vård enligt första stycket 6, bör avse sådan vistelse eller vård som beslutats av myndighet och inte av individen själv.

Vad händer när man får köra motordrivet fordon igen?

Alkohol

12 § Efter att en person med diagnosen alkoholberoende eller en person som omfattas av 4 § andra stycket har genomfört en avhållsperiod, krävs en uppföljningsperiod om minst 2 år. Under denna tid ska innehavet förenas med ett villkor om att regelbundet lämna in läkarintyg till Transportstyrelsen. Läkarintyg ska lämnas in och prövning av frågan om fortsatt innehav ska göras efter följande tidsperioder:

1. Efter 6 månader.
2. Efter ytterligare 6 månader.
3. Efter ytterligare 12 månader.

Behovet av villkor om ytterligare läkarintyg ska bedömas mot bakgrund av förhållandena i det enskilda fallet.

Under uppföljningsperioden ska personen visa kontrollerat alkoholbruk i enlighet med vad som sägs i 9 §.

Allmänna råd

Vid läkemedelsbehandling mot överkonsumtion av alkohol, till exempel med disulfiram, akamprosats, naltrexon och nalmefen, bör villkor om läkarintyg föreskrivas och prövning av frågan om fortsatt innehav göras även efter 24 månader, så länge behandlingen pågår och därefter vid ytterligare minst ett tillfälle.

13 § Efter att en person med alkoholberoende i långvarig fullständig remission beviljats körkortstillstånd eller fortsatt körkortsinnehav, krävs en uppföljningsperiod om 1 till 2 år. Under denna tid ska innehavet förenas med ett villkor om att lämna in läkarintyg till Transportstyrelsen. Läkarintyg ska ges in och prövning av frågan om fortsatt innehav ska göras med de intervall som bedöms lämpliga i det enskilda fallet. Behovet av villkor om ytterligare läkarintyg ska bedömas mot bakgrund av förhållandena i det enskilda fallet.

Under uppföljningsperioden ska fortsatt beroende i långvarig fullständig remission styrkas.

Allmänna råd

Vid bedömning av uppföljningsperiodens längd, bör hänsyn tas till hur länge körkortshavaren har haft ett alkoholberoende i långvarig fullständig remission.

Psykoaktiva substanser

14 § Efter att en person med beroende, skadligt bruk eller skadligt användningsmönster av substans som omfattas av 1 § 2 har genomfört en avhållsamhetsperiod, krävs en uppföljningsperiod om minst 2 år. Under denna tid ska innehavet förenas med ett villkor om att regelbundet lämna in läkarintyg till Transportstyrelsen. Läkarintyg ska lämnas in och prövning av frågan om fortsatt innehav ska göras efter följande tidsperioder:

1. Efter 6 månader.
2. Efter ytterligare 6 månader.
3. Efter ytterligare 12 månader.

Behovet av villkor om ytterligare läkarintyg ska bedömas mot bakgrund av förhållandena i det enskilda fallet.

Under uppföljningsperioden ska personen styrka drogfrihet i enlighet med vad som sägs i 10 §.

15 § Efter att en person med beroende i långvarig fullständig remission enligt 5 § andra stycket har beviljats körkortstillstånd eller fortsatt körkortsinnehav, krävs en uppföljningsperiod om 1 till 2 år. Under denna tid ska innehavet förenas med ett villkor om att lämna in läkarintyg till Transportstyrelsen. Läkarintyg ska ges in och prövning av frågan om fortsatt innehav ska göras med de intervall som bedöms lämpliga i det enskilda fallet. Behovet av villkor om ytterligare läkarintyg ska bedömas mot bakgrund av förhållandena i det enskilda fallet.

Under uppföljningsperioden ska fortsatt beroende i långvarig fullständig remission styrkas.

Allmänna råd

Vid bedömning av uppföljningsperiodens längd, bör hänsyn tas till hur länge körkortshavaren har haft ett beroende i långvarig fullständig remission.

Läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende (LARO)

16 § Efter att en person som är inskriven och deltar i LARO-program beviljats körkortstillstånd eller fortsatt körkortsinnehav, krävs en uppföljningsperiod om minst 2 år. Under denna tid ska innehavet förenas med ett villkor om att regelbundet lämna in läkarintyg till Transportstyrelsen. Läkarintyg ska lämnas in och prövning av frågan om fortsatt innehav ska göras efter följande tidsperioder:

1. Efter 6 månader.
2. Efter ytterligare 6 månader.
3. Efter ytterligare 12 månader.

Utöver vad som sägs i första stycket ska villkor om läkarintyg föreskrivas och prövning av frågan om fortsatt innehav göras så länge personen deltar i LARO och därefter vid ytterligare minst ett tillfälle. Behovet av villkor om

ytterligare läkarintyg ska bedömas mot bakgrund av förhållandena i det enskilda fallet.

Vid uppföljning med läkarintyg enligt första stycket ska personen styrka fortsatt deltagande i och följsamhet till LARO samt styrka drogfrihet i enlighet med vad som sägs i 10 §. Kravet på drogfrihet gäller dock inte läkarordinerat bruk av det ersättningspreparat som används i programmet. Vid uppföljning med läkarintyg enligt andra stycket ska drogfrihet styrkas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

17 § För den som är inskriven och deltar i LARO-program samt har visat följsamhet till LARO i minst 3 år gäller följande i fråga om uppföljningsperiod, trots det som anges i 16 §:

Innehavet ska förenas med ett villkor om att regelbundet lämna in läkarintyg till Transportstyrelsen. Läkarintyg ska ges in och prövning av frågan om fortsatt innehav ska göras så länge personen deltar i LARO och därefter vid ytterligare minst ett tillfälle. Behovet av villkor om ytterligare läkarintyg ska bedömas mot bakgrund av förhållandena i det enskilda fallet.

Vid uppföljning med läkarintyg under den period då personen deltar i LARO, ska personen styrka fortsatt deltagande samt följsamhet till programmet. Vid uppföljning med läkarintyg efter att personen avslutat sitt deltagande i LARO, ska han eller hon styrka drogfrihet utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Allmänna råd

Vid bedömning av följsamhet till programmet bör drogfrihet inom ramen för den provtagning som sker i LARO-programmet samt deltagande i programmets aktiviteter beaktas.

Vad händer om man inte kan visa att man har ett kontrollerat alkoholbruk, att man är drogfri eller att ens beroende är i långvarig fullständig remission?

Alkohol och psykoaktiva substanser

18 § En person som inte har kunnat visa ett fortsatt kontrollerat alkoholbruk, styrkt fortsatt drogfrihet eller styrkt ett beroende i långvarig fullständig remission under uppföljningsperioden, får inte ha behörigheterna AM, A1, A2, A, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, traktorkort eller taxiförarlegitimation.

19 § Även om kontrollerat alkoholbruk inte har visats eller drogfrihet inte har styrkts under uppföljningsperioden, kan en person med nedanstående diagnoser eller tillstånd få ha behörigheterna AM, A1, A2, A, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, traktorkort eller taxiförarlegitimation:

1. Alkoholberoende.
2. Tillstånd som anges i 4 § andra stycket.
3. Beroende av psykoaktiva substanser.

4. Skadligt bruk eller skadligt användningsmönster av psykoaktiva substanser.

Detta under förutsättning att prövningsmyndigheten bedömer att omständigheterna i det enskilda fallet talar för att prognosen för fortsatt kontrollerat alkoholbruk eller drogfrihet är god.

Allmänna råd

Vid bedömningen av om prognosen för fortsatt kontrollerat alkoholbruk är god, kan till exempel beaktas om ett enstaka förhöjt provresultat eller uppgift om nykterhetsanmärkning under uppföljningsperioden följs av ett antal godkända provresultat.

Vid bedömningen av om prognosen för fortsatt drogfrihet är god, kan till exempel beaktas om ett enstaka positivt provresultat eller enstaka uppgift om nykterhetsanmärkning under uppföljningsperioden följs av ett antal negativa provresultat.

I bedömningen kan även goda resultat av till exempel behandlingsinsatser beaktas.

Hur visar man kontrollerat alkoholbruk eller styrker drogfrihet under avhållsamhetsperiod och uppföljningsperiod?

Alkohol

20 § Kontrollerat alkoholbruk ska visas genom

1. kontinuerlig kontakt med hälso- och sjukvården,
2. provtagning, och
3. ett läkarintyg som redovisar och bedömer förhållandena enligt denna

paragraf och 22 §.

Under en avhållsamhetsperiod om 6 månader ska personen lämna minst 4 prover avseende alkoholmarkören PEth. Under en avhållsamhetsperiod om 12 månader ska personen lämna minst 8 prover avseende alkoholmarkören PEth. Proverna ska vara fördelade med minst 4 prover per 6-månadersperiod.

Under uppföljningsperioden ska personen under var och en av de tre tidsperioder som anges i 12 § första stycket 1–3 lämna minst 4 prover avseende alkoholmarkören PEth. Proverna ska vara fördelade över respektive tidsperiod.

Provtagning för kontrollerat alkoholbruk ska ske i enlighet med 23 § och provtagning för sidobruk ska ske i enlighet med 22 §.

Allmänna råd

Proverna under avhållsamhetsperioden enligt andra stycket bör vara fördelade över minst 5 av dessa 6 månader.

Psykoaktiva substanser

21 § Drogfrihet ska styrkas genom

1. kontinuerlig kontakt med hälso- och sjukvården,
2. provtagning, och
3. ett läkarintyg som redovisar och bedömer förhållandena enligt denna paragraf och 22 §.

Under en avhållsperiod om 6 månader ska personen lämna minst 6 prover avseende den substans diagnosen relaterar till. Under en avhållsperiod om 12 månader ska personen lämna minst 12 prover avseende den substans som diagnosen relaterar till. Proverna ska vara fördelade med minst 6 prover per 6-månadersperiod.

Under uppföljningsperioden ska personen under var och en av de tre tidsperioder som anges i 14 § första stycket 1–3 och 16 § första stycket 1–3 lämna minst 6 prover avseende den substans diagnosen relaterar till. Proverna ska vara fördelade över respektive tidsperiod.

Provtagning för drogfrihet ska ske i enlighet med 24 § och provtagning för sidobruk ska ske i enlighet med 22 §.

Allmänna råd

Proverna under avhållsperioden enligt andra stycket bör vara fördelade över minst 5 av dessa 6 månader.

Provtagning för sidobruk av alkohol och psykoaktiva substanser

22 § Utöver vad som sägs i 20–21 §§ om provtagning avseende de substanser diagnosen relaterar till, ska personen lämna prover som visar att det inte förekommer sidobruk under avhållsperioden och uppföljningsperioden.

Provtagning ska ske i enlighet med 23–24 §§.

Allmänna råd

Provtagning för sidobruk bör omfatta minst två prover per provningsperiod.

Proverna bör omfatta substansgrupperna amfetaminer, cannabinoider, bensodiazepiner, opiater och kokain. Om diagnosen avser psykoaktiva substanser, bör provtagningen under avhållsperioden och uppföljningsperioden även omfatta alkohol.

Vid känt tidigare bruk eller vid misstanke om pågående bruk av någon annan psykoaktiv substans än den som diagnosen relaterar till, bör provtagningarna inkludera även denna substans.

Vilka krav gäller för den som ska lämna prover för att visa kontrollerat alkoholbruk eller styrka drogfrihet?

Alkohol

23 § För sådana prover enligt 20 och 22 §§ som avser alkohol, gäller följande:

1. PEth är obligatorisk alkoholmarkör.

2. Provtagning ska ske med kort varsel, förutom i de fall personen inom ramen för sin behandling lämnar PETH-prover minst varannan vecka.
3. Samtliga prover ska analyseras av ett ackrediterat laboratorium.
4. Samtliga provresultat ska redovisas.
5. Gränsvärdena för genomförda prover ska anges.
6. Provresultat över gränsvärdena ska bedömas och kommenteras.
7. Underlåtenhet att komma till provtagning ska redovisas.

Allmänna råd

Med kort varsel bör förstås att provtagning avseende alkohol sker inom några dagar efter att kallelse till provtagning skett.

Psykoaktiva substanser

24 § För sådana prover enligt 21 och 22 §§ som avser psykoaktiva substanser, gäller följande:

1. Prover ska tas i urin. Om substansen i fråga inte kan analyseras i urin ska provet tas i blod.
2. Provtagning ska ske senast dagen efter att kallelse till provtagning skett.
3. Provtagning ska vara övervakad och uppgift om urinens koncentration ska redovisas i form av kreatininvärde. Urinprov med ett kreatininvärde under referensvärdet får inte ligga till grund för verifiering av drogfrihet.
4. Samtliga prover ska analyseras av ett ackrediterat laboratorium.
5. Samtliga provresultat ska redovisas.
6. Om substans enligt 1 § 2 har påvisats vid screeninganalys ska verifierande analys utföras.
7. Verifierad förekomst av substans ska bedömas och kommenteras.
8. Underlåtenhet att komma till provtagningen ska redovisas.

13 kap. Särskilt läkarutlåtande efter grovt rattfylleri och efter upprepade fall av rattfylleri

Vad ska det läkarintyg innehålla som krävs för att man ska få ett körkortstillstånd efter grovt rattfylleri eller efter upprepade fall av rattfylleri?

1 § Läkarutlåtande enligt 3 kap. 1 § tredje stycket körkortsförordningen (1998:980) ska innehålla

1. en bedömning av om den sökande har någon av diagnoserna i 12 kap. 3 eller 5 § eller om den sökande omfattas av 12 kap. 4 § andra stycket, och
2. en redogörelse för och en bedömning av den sökandes bruk av den eller de substanser som påvisades när han eller hon begick trafiknykterhetsbrott.

Läkarutlåtandet ska även belysa förekomsten av bruk av andra substanser som anges i 12 kap. 1 §.

Om den sökande har någon av diagnoserna som anges i 12 kap. 3 eller 5 § eller om den sökande omfattas av 12 kap. 4 § andra stycket, gäller bestämmelserna i det kapitlet.

Allmänna råd

Om läkaren misstänker att den sökande brukar andra substanser som anges i 12 kap. 1 §, bör läkaren överväga om det också behövs provtagning för att upptäcka sådant bruk och i så fall i vilken omfattning provtagning bör ske.

2 § Läkarylåtandet enligt 1 § ska baseras på en observationstid som ska vara minst 6 månader.

Under denna tid ska provtagning ske enligt följande:

1. Om alkohol har påvisats vid trafiknykterhetsbrottet ska prover avseende alkohol ha tagits vid minst 4 tillfällen.

2. Om andra psykoaktiva substanser än alkohol har påvisats vid trafiknykterhetsbrottet ska prover avseende denna eller dessa substanser ha tagits vid minst 6 tillfällen.

Provtagningarna ska vara fördelade över observationstiden. I övrigt gäller det som sägs i 12 kap. 23 och 24 §§.

Vad händer efter att man har fått ett körkortstillstånd?

3 § När en person har fått körkortstillstånd efter en sådan prövning som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket körkortsförordningen (1998:980), krävs en uppföljningsperiod. Under denna period ska 1 och 2 §§ tillämpas, förutom i fråga om observationstidens längd.

Under uppföljningsperioden ska innehavet förenas med ett villkor om att regelbundet lämna in läkarintyg till Transportstyrelsen. Läkarintyg ska lämnas in och prövning av frågan om fortsatt innehav ska göras efter följande tidsperioder:

1. Efter 6 månader.
2. Efter ytterligare 12 månader.

Behovet av villkor om ytterligare läkarintyg ska bedömas mot bakgrund av förhållandena i det enskilda fallet.

15 kap.

5 § Bedömning enligt 3 och 4 §§ ska göras mot bakgrund av

1. funktionsnedsättningens konsekvenser för det dagliga livet,
2. förekomst av beroende, skadligt bruk, skadligt användningsmönster eller överkonsumtion av alkohol, narkotika eller annan substans som påverkar förmågan att köra motordrivet fordon,
3. förmågan att följa regler och förstå andras beteende i trafiken, samt
4. kriminalitet.

17 kap.

5 §² I tabellen nedan framgår vilken kompetens den som utfärdar intyg enligt 3 och 4 §§ ska ha, utifrån vad intyget ska handla om.

Uppgift om	Intygas av
<u>Sömn- och vakenhetsstörningar</u>	Läkare med specialistkompetens med god kunskap inom området
<u>Bruk av substanser som påverkar förmågan att köra motordrivet fordon</u>	Läkare med specialistkompetens
<u>Särskilt utlåtande efter grovt rattfylleri och efter upprepade fall av rattfylleri</u>	Läkare med specialistkompetens
<u>Psykiska sjukdomar och störningar</u>	

1. Denna författning träder i kraft den X XXXX 2025.

2. I fråga om villkor om läkarintyg och förelägganden som beslutats före ikraftträdandet ska de äldre föreskrifterna om provtagning i 12 och 13 kap. användas, om det är förmånligare för den enskilde.

3. I de fall de äldre föreskrifterna om obligatoriska alkoholmarkörer tillämpats enligt punkten 2 ska resultatet av dessa provtagningar ligga till grund för bedömningen av om kontrollerat alkoholbruk har kunnat visas enligt 12 kap. 8 § i de nya föreskrifterna, om det är förmånligare för den enskilde.

På Transportstyrelsens vägnar

JONAS BJELFVENSTAM

Föredragande
(Avdelning)

² Enligt ändringsföreskrift TSFS 2024:65 som kommer träda ikraft den 1 februari 2025.